

E-seminar: Konvencija o čezmejni presoji vplivov na okolje

Senka Šifkovič Vrbica, februar 2017

Konvencija o čezmejni presoji vplivov na okolje ([Convention on Environmental Impact Assessment in Transboundary Context](#)) - ESPOO konvencija je ena izmed dveh pomembnih sistemskih mednarodnih konvencij. To pomeni, da se ne nanaša na varstvo posameznega področja, temveč ureja medsebojne vplive na okolje v mednarodnem prostoru, to je preko meja držav. Slovenija jo je ratificirala z Zakonom o ratifikaciji čezmejnih vplivov na okolje (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. [11/98](#)).

Na podlagi konvencije morajo pogodbenice skrbeti in sprejeti ustrezne in učinkovite ukrepe za preprečevanje, zmanjševanje in nadzorovanje znatnih škodljivih vplivov na okolje drugih pogodbenic. Sprejeti morajo ustrezne in učinkovite ukrepe za preprečevanje. Glede dejavnosti, ki so navedene v Dodatku I, ki lahko povzročijo znatne škodljive čezmejne vplive, mora država pogodbenica pred odobritvijo take dejavnosti uvesti postopek presoje vplivov na okolje, ki dopušča sodelovanje javnosti in pripravo dokumentacije za presojo vplivov na okolje v skladu z Dodatkom II. Za namen navedenega mora država obvestiti države pogodbenice, za katere meni, da bi bila lahko zaradi vplivov na okolje prizadeta, kakor hitro je mogoče, najkasneje pa takrat, ko o tej dejavnosti obvesti svojo javnost. Če prizadeta pogodbenica izjavi, da želi sodelovati v postopku, ji mora država zagotoviti ustrezne podatke o planirani dejavnosti in morebitnih škodljivih vplivih.

Če prizadeta država ni bila obveščena, meni pa, da bo do škodljivih vplivov prišlo, lahko zaprosi posebno preiskovalno komisijo za mnenje o verjetnosti škodljivih čezmejnih vplivov. Javnost udeleženih držav na prizadetih območjih mora biti obveščena in ima možnost dajati pripombe in predloge. Država, ki odloča mora primerno upoštevati izid tako izvedene presoje vplivov na okolje in prizadeti državi dostaviti končno odločbo.

Na zahtevo katerekoli udeležene države vpletene države določijo ali je potrebno po izvedeni dejavnosti opraviti analizo vplivov. Če po izvedeni analizi posamezna država meni, da gre za znatne škodljive vplive se vpletene države posvetujejo o potrebnih ukrepih.

Dodatek I k konvenciji določa dejavnosti, ki so podvržene konvenciji. Tej so lahko podvržene tudi druge dejavnosti, ki lahko povzročijo znaten škodljivi vpliv na okolje, o čemer se pogodbenice zedinijo. Merila za določitev takih dejavnosti so navedena v Dodatku III. Dodatek IV določa pravila preiskovalnega postopka, dodatek V pa pravila glede analize po izvedeni dejavnosti.

V primeru spora med pogodbenicami glede razlage ali uporabe te konvencije, ga poskušajo reševati s pogajanjem ali na podoben način. Države pa lahko s posebno izjavo izberejo tudi enega od naslednjih načinov reševanja spora: reševanje pred Mednarodnim sodiščem ali pred arbitražo v skladu s postopkom, kot ga določa Dodatek VII.

K prvotni konvenciji je bil sprejet [Prvi amandma](#), [Drugi amandma](#) pa leta 2004, ki ju je Slovenija oba ratificirala z Zakonom o ratifikaciji Spremembe in Druge spremembe Konvencije o presoji čezmejnih vplivov na okolje (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe št. [17/13](#)). Prvi amandma predvsem

pojasnjuje, da javnost, ki lahko sodeluje pri postopkih iz konvencije, vključuje civilno družbo in zlasti nevladne organizacije, druga sprememba pa se nanaša predvsem na širitev Dodatka I h konvenciji.

Leta 2003 je bil na sestanku pogodbenic h konvenciji sprejet Protokol o strateški presoji vplivov na okolje ([Protocol on Strategic Environmental Assessment to the Convention on Environmental Impact Assessment in A Transboundary Context](#), ki ga je Slovenija ratificirala z Zakonom o ratifikaciji Protokola o strateški presoji vplivov na okolje h Konvenciji o presoji čezmejnih vplivov na okolje (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. [1/10](#)).

Podrobnejša navodila o izvajanju konvencije so v [Priročniku o praktični uporabi in izvajanju konvencije](#).